

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/103/2014
Identifikačné číslo spisu:	6014200249
Dátum vydania rozhodnutia:	16.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014200249.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: J. P., bytom D. H. XXX, H. - H., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. zo dňa 19.11.2013 v spojení s rozhodnutiami odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. - V. zo dňa 19.11.2013 a rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. zo dňa 10.01.2014 v spojitosti s rozhodnutiami odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. - V. zo dňa 10.01.2014 o výške starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/41/2014-29, 20Sd/47/2014-29 zo dňa 07.05.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/41/2014-29, 20Sd/47/2014 zo dňa 07.05.2014, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. zo dňa 19.11.2013 v spojení s rozhodnutiami odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. - C.. zo dňa 19.11.2013 a rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. zo dňa 10.01.2014 v spojitosti s rozhodnutiami odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. - C.. zo dňa 10.01.2014, ktorými rozhodla o priznaní a výške starobného dôchodku navrhovateľa.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že mal za preukázané, že starobný dôchodok navrhovateľa bol vymeraný z I. AA kategórie. Bol vypočítaný z priemerného mesačného zárobku za roky 1989, 1988, 1987 a 1982, ktorý po úprave pre výpočet dôchodku je 127,08 Eur. Celková započítaná doba zamestnania je 36 rokov, pre výšku dôchodku je rozhodujúcich 33 rokov, z toho v III. pracovnej kategórii 16 rokov, v II. pracovnej kategórii 0 rokov, v I. pracovnej kategórii 0 rokov a vo zvlášť zvýhodnenej pracovnej kategórii 17 rokov. Dôchodok ku dňu vzniku nároku je 86 % priemerného mesačného zárobku, t. j. 109,30 Eur mesačne. Zvýšenie za 829 dní zamestnania po vzniku nároku na starobný dôchodok do 31.07.2006 je 7,5 % priemerného mesačného zárobku, t. j. 9,60 Eur mesačne a zvýšenie podľa § 2931 od 01.08.2006 je 6,90 Eur mesačne, spolu 125,80 Eur mesačne. Takto určená suma sa zvyšuje podľa § 2 zák. č. 306/2002 Z. z. o zvyšovaní dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho

zabezpečenia o 112,1 % mesačnej sumy dôchodku, na ktorú má nárok ku dňu priznania dôchodku, t. j. o 141,10 Eur mesačne a o pevnú sumu 42,10 Eur mesačne a podľa § 1 zák. č. 222/2003 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov o 6 % mesačnej sumy dôchodku, t. j. o 18,60 Eur mesačne a zvýšenie podľa § 82 zák. č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov a opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 413/2009 Z. z. o 3,05 % t. j. o 10 Eur mesačne na 337,60 Eur mesačne.

Súd mal teda v konaní za preukázané, že napadnuté rozhodnutia odporkyne sú vecne správne a v súlade s príslušnými právnymi predpismi a rovnako za správny a v súlade s odpracovanými rokmi a dosiahnutými zárobkami považoval aj výpočet výšky starobného dôchodku. Navrhovateľ nepreukázal súdu žiadne nové skutočnosti resp. dôkazy, ktorými by spochybnil napadnuté rozhodnutia, neuviedol ani konkrétne námietky, pre ktoré považuje napadnuté rozhodnutia za nezákonné a ani spôsob jeho prepočtu výšku invalidného dôchodku, ktorá mala byť vyššia ako priznaný invalidný dôchodok. Preto krajský súd preskúmané rozhodnutia odporkyne ako vecne správne a zákonné potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie. Jeho podanie odôvodnil tým, že nie je spokojný s postupom, ktorý bol zachovaný pri výpočte jeho dôchodku a to už i z toho dôvodu, že pokiaľ pracoval i vo zvlášť zvýhodnenej pracovnej kategórii, ochorel na chorobou z povolania a nakoniec musel pre naplnenie respiračnej doby uvedené pracovné zaradenie zanechať. To, že bol zdravotne postihnutý je evidentné a i odporkyňa má o tomto vedomosť. Má tak isto vedomosť o tom, že vzhľadom na ujem, ktorú utrpel mu bola vyplácaná i renta ako strata na zárobku.

Považoval za paradoxné, že príjem poskytovaný z tohto titulu ako i zvýšenie o 10%, ktoré bolo vyplácané v čase vzniku nároku sa nezapočítava do príjmov, ktoré sú vykazované v uvedenom období ako príjmy z pracovnej činnosti. Podľa navrhovateľa je nemysliteľné, aby človek, ktorý je postihnutý chorobou z povolania, má sťažený výkon iných prác a činností, ktoré by prichádzali do úvahy vzhľadom na jeho vek a nakoniec pri prepočte dôchodku sa nezohľadňuje vytvorený stav a dokonca ani príjem, ktorý mu je mesačne vyplácaný.

Zastával názor, že najmä 10% zvýšenie, ktoré bolo prevedené, by malo byť brané do úvahy a nesporne samotné percentuálne zvýšenie náhrady by znamenalo zvýšenie i výšky vyplácaného dôchodku pri jeho prepočte v súčasnej dobe ako dôchodku starobného.

Trval na tom, že dôchodok, ktorý mu má byť vyplácaný z hľadiska prepočtu by mal byť vyšší o 68 EUR, čo mal uviesť aj pred súdom prvého stupňa, pričom táto skutočnosť mu vyplynula z prepočtu jeho nároku na starobný dôchodok a príjmov, ktoré dosahoval v uvedenom období. Trval na svojom tvrdení i napriek tomu, že prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí popísal spôsob prepočtu a jednotlivé zvýšenia v zmysle právnych predpisov.

Poukázal najmä na to, že pokiaľ prvostupňový súd oprel svoje rozhodnutie o jednotlivé prepočty, rozhodujúci podľa neho je základ, ktorý sa bral v danej veci a pokiaľ tam došlo k zvýšeniu základu, akýkoľvek prepočet bude vyznievať v prospech odporkyne a nie jeho. Za rozhodujúce považoval to, čo sa berie ako základ pre výpočet dôchodku a či postup odporkyne pri neuznaní predtým vyplácaných častí peňažného plnenia, zvýšenie o 10% a renty, by v danom prípade malo byť správne alebo nemalo byť správne. Podľa neho by mala odporkyňa zohľadniť predmetnú skutočnosť, ustáliť správnu výšku základu potrebného pre prepočet dôchodku a až tak ustaľovať percentuálne výšku dôchodku.

Odvolaním preto požiadal najvyšší súd, aby preskúmal zákonnosť postupu prvostupňového súdu, ako i odporkyne pri vydávaní predmetných rozhodnutí a pre prípad ustálenia pochybenia pri týchto prepočtoch, navrhol, aby v rámci odvolacieho konania súd zrušil rozhodnutie prvostupňového súdu, ustálil správne výšku starobného dôchodku s poukazom na ním podaný návrh na preskúmanie vydaného rozhodnutia, na ktorý poukazoval i pred súdom prvého stupňa.

Odporkyňa sa k odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 14.07.2014, v ktorom uviedla, že dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ dodatočne v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Má za to, že súd prvého stupňa

správne zistil skutkový stav vecí, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaných rozhodnutí odporkyne.

Dodala, že navrhovateľ je poberateľom úrazovej renty od 01.01.2004 v zmysle § 272 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a preto nie je možné s poukazom na § 293o zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení na ňu pri výpočte starobného dôchodku prihliadať, na rozdiel od úrazovej renty priznanej podľa § 88 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Čiastočný invalidný dôchodok „úrazový“, ktorý bol navrhovateľovi priznaný od 22.09.1990 má navrhovateľ pri výpočte starobného dôchodku zohľadnený tak, že suma vyplácaného čiastočného invalidného dôchodku mu bola za obdobie od 22.09.1990 do 31.12.1994 zohľadnená pri výpočte priemerného mesačného zárobku v súlade s § 11 ods. 2 písm. b) vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a § 6 ods. 2 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 290/1994. Z. z.

Odporkyňa uviedla, že trvá na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X X.. zo dňa 19.11.2013 v spojení s rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX X X.. - C.. zo dňa 19.11.2013 a rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X X.. zo dňa 10.01.2014 v spojení s rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX X X.. - C.. zo dňa 10.01.2014, a preto navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

V dopĺňujúcom vyjadrení zo dňa 30.07.2015 odporkyňa uviedla, že v súvislosti s námietkou navrhovateľa uvedenou v odvolaní proti rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici o vyplácaní renty ako straty na zárobku doplnila dokazovanie - vykonala zisťovanie u zamestnávateľa navrhovateľa odkedy a dokedy, v akej výške poberal navrhovateľ náhradu za stratu na zárobku.

Bývalý zamestnávateľ navrhovateľa (Rudné bane, štátny podnik, Havranské 11, 974 32 Banská Bystrica) listom zo dňa 10.07.2015 oznámil žiadané skutočnosti vo veci vyplatenia náhrady za stratu na zárobku v období od 01.01.1991 do 31.12.1996, preto odporkyňa nárok navrhovateľa na starobný dôchodok posúdila znovu.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - M.. zo dňa 21.07.2015 odporkyňa zvýšila starobný dôchodok od 24.06.2010 na sumu 368,00 EUR mesačne, po zhodnotení vyplatené náhrady za stratu na zárobku v rokoch 1991 až 1996, jej započítaní do hrubých zárobkov.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - M.. zo dňa 21.07.2015, ktorým zmenila rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - C.. zo dňa 19.11.2013, odporkyňa rozhodla o vyplácaní starobného dôchodku (vyššieho) od 24.07.2010 podľa § 263 ods. 10 a § 112ods. 2 zákona v znení zákona č. 721/2004 Z. z. a súčasne rozhodla o odňatí invalidného dôchodku (nižšieho) od 24.07.2010.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - X.. zo dňa 29.07.2015 odporkyňa zmenila rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - M.. zo dňa 21.07.2015, ktorým bolo rozhodnuté o vyplácaní vyššieho starobného dôchodku a o zániku nároku na nižší invalidný dôchodok, v odôvodnení bola opravená suma invalidného dôchodku na správnu výšku 271,10 EUR mesačne.

Rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX X M.. až M.. zo dňa 21.07.2015 odporkyňa rozhodla o zvýšení starobného dôchodku za kalendárne roky 2011 až 2015.

Ďalej bolo vo veci zistené, že pri priznaní čiastočného invalidného dôchodku od 22.09.1990 nebola navrhovateľovi započítaná doba dôchodkového poistenia od 01.07.1966 do 03.01.1968 a od 24.12.1969 do 09.04.1971 v III. pracovnej kategórii a od 13.04.1971 do 30.09.1972 v II. pracovnej kategórii.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - X.. zo dňa 21.07.2015 odporkyňa rozhodla, že navrhovateľovi od 22.09.1990 naďalej patrí čiastočný invalidný dôchodok v sume 1 900 Sk (Kčs) mesačne, v maximálne nožnej výške dôchodku, po započítaní obdobia dôchodkového poistenia od 01.07.1966 do 03.01.1968 a od 24.12.1969 do 09.04.1971 v III. pracovnej kategórii a od 13.04.1971 do 30.11.1972 v II. pracovnej kategórii.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - X.. zo dňa 21.07.2015 odporkyňa zvýšila čiastočný invalidný dôchodok od 01.05.1999 na sumu 3 929 Sk mesačne, po započítaní obdobia dôchodkového poistenia od 01.07.1966 do 03.01.1968 a od 24.12.1969 do 09.04.1971 v III. pracovnej kategórii a od 13.04.1971 do 30.11.1972 v II. pracovnej kategórii a náhrady za stratu na zárobku v rokoch 1991 až 1996, do hrubých zárobkov navrhovateľa.

Rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX X X.. až M.. zo dňa 21.07.2015 odporkyňa rozhodla o zvýšení čiastočného invalidného dôchodku (po 01.01.2004 invalidného dôchodku, na ktorý bol prekvalifikovaný čiastočný invalidný dôchodok) za kalendárne roky 2001 až 2008.

Rozhodnutiami č. XXX XXX XXXX X X.. až C.. zo dňa 29.07.2015 odporkyňa zmenila rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X - C.. až M.. z 21.07.2015, č. XXX XXX XXXX - M.. a M.. z 21.07.2015, č. XXX XXX XXXX X - M., bol opravený výrok rozhodnutia tak, že sa zvyšuje invalidný dôchodok, pretože čiastočný invalidný dôchodok, ktorý bol navrhovateľovi priznaný do 31.12.2003 sa od 01.01.2004 podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje za invalidný dôchodok.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX M.. zo dňa 21.07.2015 odporkyňa rozhodla o prepočítaní invalidného dôchodku v sume 7 410 Sk mesačne na eurá v súlade s § 293cr zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 659/2007 Z. z. a o zvýšení invalidného dôchodku od 01.01.2009 na sumu 263,10 EUR mesačne.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X - M.. zo dňa 21.07.2015 odporkyňa zvýšila invalidný dôchodok od 01.01.2010 na sumu 271,20 EUR mesačne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť.

Z podkladov súdneho spisu je zrejmé, že krajský súd na základe opravného prostriedku navrhovateľa postupom podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku preskúmal zákonnosť hore označené rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. zo dňa 19.11.2013 v spojení s rozhodnutiami odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. - C.. zo dňa 19.11.2013 a rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. zo dňa 10.01.2014 v spojitosti s rozhodnutiami odporkyne č. XXX XXX XXXX X X.. - C.. zo dňa 10.01.2014, ktoré napadnutým rozsudkom potvrdil.

V priebehu odvolacieho konania odporkyňa predložila odvolaciemu súdu svoje doplnujúce vyjadrenie zo dňa 30.07.2015 v ktorom uviedla, že v súvislosti s námietkou navrhovateľa uvedenou v odvolaní proti rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici o vyplácaní renty ako straty na zárobku doplnila dokazovanie - vykonala zisťovanie u zamestnávateľa navrhovateľa odkedy a dokedy, v akej výške poberal navrhovateľ náhradu za stratu na zárobku, pričom vyššie uvedenými rozhodnutiami zo dňa 21.07.2015 a zo dňa 29.07.2015 rozhodla o zmene starobného ako aj invalidného dôchodku.

Podľa § 250o O.s.p., ak správny orgán, ktorého rozhodnutie súd preskúmava, vydá nové rozhodnutie, ktorým návrhu celkom vyhovie, súd uznesením konanie zastaví.

V posudzovanej veci, vzhľadom na vzniknutú procesnú situáciu, bolo potrebné posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky pre aplikáciu citovaného zákonného ustanovenia. Aj keď uvedené okolnosti nastali až v priebehu odvolacieho konania, odvolací súd nemohol vo veci rozhodnúť, lebo týmto postupom by bolo účastníkom konania odňaté právo na spravodlivý - dvojinštančný súdny proces, t. j. v prípade nespokojnosti s rozhodnutím odvolacieho súdu, by už nemali zákonnú možnosť domáhať sa nápravy tohto rozhodnutia na základe odvolania. Za tohto stavu vo veci odvolaciemu súdu neostalo iné, ako napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1, písm. f/ a ods. 3 O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu postupovať v naznačenom smere a po zadovážení dostatočných podkladov vo veci opätovne rozhodnúť. Krajský súd zároveň rozhodne aj o náhrade trov celého konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.